

Η ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

Μαρία Μητροσύλη και Έμμο Φρονίμου,
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

Αντικείμενο της μελέτης αποτελεί η εξέταση και αξιολόγηση των προβλημάτων που οι κρατούμενες στις γυναικείες φυλακές της χώρας μας αντιμετωπίζουν σε σχέση με την οικογενειακή, κοινωνική και επαγγελματική τους επανένταξη.

Από ποικίλες έρευνες στην Ελλάδα και διεθνώς προκύπτει ότι ο ποινικός εγκλεισμός ως θεσμός στερητικός της ελευθερίας επηρεάζει άμεσα την οικογενειακή και επαγγελματική ζωή των κρατουμένων, τόσο κατά τη διάρκεια της φυλάκισης, όσο και μετά την απόλυσή τους. Δημιουργεί ρήγμα στις προσωπικές και κοινωνικές τους σχέσεις εξαιτίας του στίγματος αλλά και της φυσικής απομάκρυνσης για μικρά ή μεγάλα χρονικά διαστήματα, δυσχεραίνει την επιστροφή στην αγορά εργασίας και υποθάλπει την υποτροπή.

Η σημασία της διατήρησης και σύσφιξης των οικογενειακών δεσμών κατά τη διάρκεια της φυλάκισης προκύπτει από ερευνητικά πορίσματα, που καταδεικνύουν ότι οι δεσμοί αυτοί αποτελούν για τις κρατούμενες κύριο σημείο αναφοράς με την έξω κοινωνία και επομένως συντείνουν στην άμβλυνση του ιδρυματισμού και διευκολύνουν την κοινωνική ενσωμάτωση μετά την αποφυλάκιση.

Ειδικότερα στην παρούσα μελέτη:

- Διευκρινίζεται η έννοια της κοινωνικής επανένταξης
- Εξετάζεται το νομικό πλαίσιο που διέπει το σωφρονιστικό σύστημα της χώρας, με έμφαση στους επιμέρους δεσμούς που προάγουν την επανένταξη
- Διερευνώνται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες κρατούμενες σχετικά με τη διατήρηση των οικογενειακών σχέσεων και δεσμών, κυρίως με τους συντρόφους και τα παιδιά τους, αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό τους περιβάλλον καθώς και η ιδιαίτερη περίπτωση των μητέρων που έχουν τα μικρά παιδιά τους μέσα στη φυλακή
- Αναλύονται και αξιολογούνται οι συνθήκες κράτησης, η επικοινωνία με τον έξω κόσμο, τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσα στη φυλακή, αλλά και η μετασωφρονιστική υποστήριξη εκ μέρους της πολιτείας μετά την αποφυλάκιση, ως θεσμοί που συμβάλλουν αποφασιστικά στην προετοιμασία και υλοποίηση της κοινωνικής και επαγγελματικής επανένταξης.

Τέλος επιχειρείται η εξαγωγή συμπερασμάτων και διατυπώνονται προτάσεις κοινωνικής πολιτικής, οι οποίες τείνουν προς τρεις κατευθύνσεις: **A.** Την όσο το δυνατόν μειωμένη χρήση της στερητικής της ελευθερίας ποινής, δηλαδή της φυλάκισης, και το άνοιγμα της φυλακής στην έξω κοινωνία, με τη διευρυμένη λειτουργία θεσμών, όπως οι άδειες εξόδου (ιδιαίτερα για μητέρες κρατούμενες), η υπό όρο απόλυση, το συχνό και χωρίς περιορισμούς στα πρόσωπα επισκεπτήριο, την τακτική είσοδο στη φυλακή προσώπων και ομάδων στήριξης, τη διοργάνωση ψυχαγωγικών εκδηλώσεων και διαλέξεων, κλπ. **B.** Την καλύτερευση των όρων διαβίωσης μέσα στη φυλακή, όταν η στερητική της ελευθερίας ποινή είναι απολύτως αναγκαία, σε συνδυασμό με το σεβασμό των

δικαιωμάτων των κρατουμένων, και
Γ. Τη λειτουργία στη φυλακή προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και
εκπαίδευσης από εξειδικευμένους φορείς, που να υποστηρίζουν, εκπαιδεύουν και
καταρτίζουν τις κρατούμενες, με σκοπό τη διευκόλυνση της κοινωνικής και
επαγγελματικής τους επανένταξης, τα οποία να συνεχίζονται και μετά την
αποφυλάκιση.

<http://www.theartofcrime.gr/?pgtp=1&aid=1194170921>